

วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2565) หน้า 72 - 94

Journal of Teacher Professional Learning Community (JTPLC)

Vol. 2, No. 1, pp. 72-94, January – June 2022

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/jtplc>

การพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์

ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

Development of Coaching for Science Teachers in Khon Kaen Municipality Schools

สุธาสินี แม้นญาติ

หน่วยศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

Suthasinee Manyat

Unit of Teacher Supervision, Khon Kaen Municipality, Thailand

* Corresponding author. E-mail address: girlsutha17@gmail.com

Received: 6 June 2022

Revised: 16 June 2022

Accepted: 29 June 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น 3) แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best practice) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. แนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) ความมุ่งหมาย 3) แนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับสถานศึกษา 4) กลไกในการบริหารจัดการ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ และสำหรับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การนิเทศ ครูวิทยาศาสตร์ แบบสอนแนะ

Abstract

This paper aimed to develop coaching protocol for science teachers in Khon Kaen municipality schools. Research instruments included 1) questionnaire of appropriate components and indicators of coaching for science teachers in Khon Kaen municipality; 2) questionnaire of the status quo and need of coaching for science teachers in Khon Kaen municipality schools; 3) interview form for supervision best practices schools; and 4) questionnaire of appropriation and plausibility of coaching protocol for science teachers in Khon Kaen municipality schools. Data analysis is descriptive statistics including percentages, mean, and standard deviation. Results showed the key issues as follows. First, overview of the status quo of coaching for science teachers in Khon Kaen municipality schools represents in the low level. However, the overview of the need for coaching for science teachers was at the good level. Second, coaching protocol for science teachers in Khon Kaen municipality schools consists of 1) rationales, 2) goals, 3) coaching protocol, 4) administrative mechanisms, and 5) key success. Overview of appropriation and plausibility of coaching protocol for science teachers in Khon Kaen municipality schools was at a very high level.

Keywords: supervision, science teacher, coaching

1. บทนำ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะเกิดคุณภาพได้นั้น ต้องประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการนิเทศการศึกษาเป็นการชี้แจง การแนะนำและการนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจที่จำเป็นต่อการศึกษา เป็นเรื่องละเอียดอ่อน จำเป็นที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ในหลายๆ ด้าน เพื่อร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังจะเห็นจากความจำเป็นหลายประการคือ ประการแรก ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว บุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อจะได้ปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือและพัฒนางาน ให้ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ประการที่สอง ในหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องใช้กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศ เพื่อจะได้ส่งช่วยส่งเสริมสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกัน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้กระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพถึงระดับที่พึงประสงค์และประการสุดท้ายมาตรฐานการศึกษาของประเทศ จำเป็นต้องมีการรักษาและควบคุมคุณภาพให้ได้มาตรฐานและกระบวนการนิเทศการศึกษาก็มีขอบข่ายการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นการควบคุมมาตรฐานการศึกษาโดยตรง จะเห็นว่าการนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้ครูมี

ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนและปัญหาอื่นๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว เราจะละเลยไม่มีการนิเทศการศึกษาได้อย่างไร (อารี บัวแฝง, 2563)

การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของการจัดการและบริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ ต้องมีการนิเทศเป็นหลักของการจัดกิจกรรมบริหารสถานศึกษา การนิเทศเป็นกระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนามาตรฐานของการศึกษา ผู้นิเทศต้องมีความรู้ ประสบการณ์และทักษะต่างๆ ในการนิเทศ ขณะเดียวกันผู้รับการนิเทศต้องการการดูแลเอาใจใส่ต้องการขวัญและกำลังใจและการสนับสนุนจากผู้บริหารเช่นกัน ในการนิเทศการศึกษานั้นต้องอยู่บนหลักการด้านวิชาการ มีจุดมุ่งหมายชัดเจนเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นและการกระทำให้หลักมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งการให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นในที่สุด ศักยานิเทศก์ต้องดำเนินการให้ความรู้ความสามารถปฏิบัติงาน คือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงานเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูสามารถ พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นักเรียนเกิดการเรียนรู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการหลักสูตรด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เรียกว่า การนิเทศภายในงานวิชาการ ทำให้ครูในสถานศึกษาร่วมมือกันเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การค้นหาหรือสืบสวนข้อมูล เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ประกอบกับบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความสามารถเพียงพอและเป็นผู้รับรู้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของตนเองมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

ในการพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียนหรือประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยกระบวนการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน ทั้งนี้เพราะการนิเทศเป็นการช่วยเหลือ แนะนำ สนับสนุนและส่งเสริมเพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูมีบทบาทหน้าที่หลักสำคัญในระบบโรงเรียน นับตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบันนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนจุดเน้นที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัยการปรับเปลี่ยนนั้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่ตรงกันก็คือการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีมาตรฐานและยกระดับคุณภาพมากขึ้น และเป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจ เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นการกระตุ้นความคิดให้เกิดกับครู ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความต้องการจำเป็นที่ได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาความสามารถและศักยภาพสูงขึ้น ทำให้ครูผู้สอนเป็นครูผู้มีความรู้และมีสมรรถนะ ซึ่งมีงานวิจัยจำนวนมากที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

โรงเรียนหรือสถานศึกษาสามารถชี้ให้เห็นว่า ครูมีการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาจนเกิดการพัฒนางานวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและส่งผลถึงความเป็นมืออาชีพในที่สุดซึ่งการนิเทศจะเกิดขึ้น โดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันนั้น มีผู้นิเทศที่เชี่ยวชาญเฉพาะคอยชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการทำงานอยู่ตลอดเวลา จึงจะช่วยให้การพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสำเร็จลุล่วงราบรื่น (ปนัดดา หมอยา และ .ธรินธร นามวรรณ, 2561) เทคนิคการนิเทศมีหลายเทคนิค ซึ่งการนิเทศแบบชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) เป็นแนวทางการนิเทศการสอนอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งมีวิธีการนิเทศเชิงลึกที่ผู้นิเทศการสอนใช้เทคนิคในระดับห้องเรียน เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญ (Coach) ครูผู้รับการนิเทศจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ได้แนวทางในการพัฒนาปรับการสอนได้ทันทั่วทั้งที่ร่วมกับผู้นิเทศทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ผู้สนับสนุนคอยให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้รับการนิเทศอย่างต่อเนื่องจนสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้เป็นอย่างดี (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562)

การนิเทศแบบสอนแนะ เป็นกระบวนการแนะนำและการสอนงานแบบรายบุคคลเพื่อพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ ทักษะและความสามารถในการทำงาน ปกติมักใช้กับผู้ที่มีความสามารถในบางด้านที่ยังไม่สมบูรณ์และเป็นวิธีการในการกระตุ้นให้พัฒนาการทำงาน (Blanchard and Thacker, 2004) การนำแนวคิดกระบวนการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) และการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศ จึงช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลถึงการพัฒนาคูณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการนิเทศในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นการนิเทศที่เกิดจากความสมัครใจของครูผู้สอนในการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนตามเป้าหมายที่กำหนดผ่านการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่อยู่ในบริบทการเรียนรู้เดียวกัน และส่งเสริมการสร้างบรรยากาศของการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีการเกื้อกูลกันและกันอย่างเป็นมิตร โดยมีผู้สอนงาน (Coach) ซึ่งเป็นผู้รู้ที่เข้ามาส่งเสริมความรู้และฝึกฝนทักษะที่สัมพันธ์กับเป้าหมายที่ผู้สอนต้องการพัฒนาก่อนการสอน ทำการสังเกตการสอนและกระตุ้นให้ครูผู้สอนวิเคราะห์และสะท้อนผล การปฏิบัติการสอนของตนเองจนสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนได้ตรงตามเป้าหมายและมีพี่เลี้ยง (Mentor) เป็นผู้คอยสนับสนุน ส่งเสริมให้กำลังใจตลอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สอนสามารถพัฒนาบทเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การนิเทศในศตวรรษที่ 21 ยังต้องมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยสนับสนุนให้การนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อความ

ต้องการของผู้รับการนิเทศ โดยเฉพาะระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ทางการศึกษาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การให้คำปรึกษา การเสนอแนะแหล่งการเรียนรู้และการนิเทศออนไลน์ ซึ่งช่วยให้ผู้นิเทศสามารถติดตามพัฒนาการของผู้สอนได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง กระบวนการนิเทศดังกล่าวข้างต้นจะช่วยพัฒนาทักษะการสะท้อนคิด การประสานความร่วมมือและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้สอน อันจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศุภวรรณ สัจจิตกุล, 2560)

ผู้วิจัย ในฐานะศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการนิเทศครูวิทยาศาสตร์โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะโดยผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการจัดการศึกษา ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและทันกับยุคการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

3. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

ตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) จากสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม (Best Practice) ด้านการนิเทศ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 6 คน จากจำนวนโรงเรียน 2 แห่ง ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โรงเรียน

ตอนที่ 2 การยกร่างแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยให้สอดคล้องกับผลการศึกษา สภาพปัจจุบันการดำเนินการนิเทศการสอน สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น และการศึกษาสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม (Best Practice) ด้านการนิเทศ

ตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทาง การนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินการนิเทศการสอน สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

ตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) จากสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม (Best Practice) ด้านการนิเทศ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 6 คน จากจำนวนโรงเรียน 2 แห่ง ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตอนที่ 2 การยกร่างแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยให้สอดคล้องกับผลการศึกษา สภาพปัจจุบันการดำเนินการนิเทศการสอน สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น และการศึกษาศถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม (Best Practice) ด้านการนิเทศ

ตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทาง การนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินการนิเทศการสอน สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

1. การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศแบบสอนแนะ

1.1 ขั้นตอนดำเนินการ

1.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศแบบสอนแนะ

1.1.2 สังเคราะห์เอกสารการนิเทศแบบสอนแนะเพื่อให้ได้ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

1.1.3 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานการนิเทศแบบสอนแนะ
2. เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการนิเทศแบบสอนแนะ
3. เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบและ ตัวบ่งชี้ในการนิเทศภายใน การนิเทศแบบสอนแนะ การนิเทศการจัดกิจกรรมเรียนรู้สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์การนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

2. สร้างแบบประเมิน ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการนิเทศแบบสอนแนะ ทั้ง 4 องค์ประกอบ

3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของข้อมูล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ขออนุญาตจากสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น เพื่อนำไปส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิในการขอความอนุเคราะห์พิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมาให้ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

2. นำแบบประเมินที่ได้รับกลับมา นำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

1.5 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบนับพร้อมทั้งสำรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในการนิเทศแบบสอนแนะโดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) ตามรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดในการนิเทศแบบสอนแนะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดในการนิเทศแบบสอนแนะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดในการนิเทศแบบสอน

และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดในการนิเทศแบบสอน
และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดในการนิเทศแบบสอน
และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นในการนิเทศแบบสอนแนะ

2.1 ขั้นตอนดำเนินการ

2.1.1 นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ และผลจากการสังเคราะห์ เอกสารเกี่ยวกับการนิเทศแบบสอนแนะ มาสร้างแบบสอบถามในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

2.2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์

2.2 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2563 จาก 11 โรงเรียน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน ครู จำนวน 75 คน รวมทั้งสิ้น 95 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 1 ฉบับ (Rating Scale) แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยกำหนดเป็นระดับและใช้เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ซึ่งแต่ละระดับให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศแบบสอนแนะ
อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการ
นิเทศแบบสอนแนะอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการ
นิเทศแบบสอนแนะอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการ

นิเทศแบบสอนแนะอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการ

นิเทศแบบสอนแนะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 การสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างแบบสอบถาม โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวของลิคอร์ท ครอบคลุมกระบวนการนิเทศแบบสอนแนะทั้ง 4 องค์ประกอบ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อความ ความเหมาะสมของปริมาณข้อความ ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความ (Index of item Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน + 1 แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อความมีความสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์

ให้คะแนน - 1 แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตัดสินค่า IOC ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ในระดับ 0.50–1.00 แสดงว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ถือว่าข้อความนั้นสามารถใช้ได้ทุกข้อ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความ

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับผู้บริหารในโรงเรียนและครูที่รับผิดชอบการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นที่ไม่ใช่โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน ครู จำนวน 23 คน เพื่อหาความน่าเชื่อถือของข้อความและความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทุกข้อทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนข้อคำถามกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) ตามสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยการคัดเลือกข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามหาคูณภาพของแบบสอบถามรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation)

6. นำแบบสอบถามหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่รับได้ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันในการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น มีค่าเท่ากับ 0.87 และค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม ทั้งฉบับ สภาพพึงประสงค์ในการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น มีค่าเท่ากับ 0.98

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนด้วยตนเองและผู้วิจัยติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนอีกครั้งด้วยตนเอง

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

2.6 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศแบบสอนแนะ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายระดับการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้เกณฑ์การแปล ความหมายของ สมนึก ภัททิยธนี (2546) ตามรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศแบบสอนแนะ อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศแบบสอนแนะ อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศแบบสอนแนะ อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศแบบสอนแนะ อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการนิเทศแบบสอนแนะ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระยะที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ PNI Modified

1.2 นำข้อมูลสภาพปัจจุบันที่ทำให้ทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศแบบสอนแนะไปศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ที่มีผลงานการที่นิเทศดีเด่นเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับ จำนวน 2 แห่ง ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกสถานศึกษา ดังนี้

1.2.1 เป็นสถานศึกษา ที่ให้บริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.2 เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นโรงเรียน World Class School

1.2.3 เป็นสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นโรงเรียนคุณภาพผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

1.3 สั่งเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยมมาวางแผนทางการพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะ ตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินเพื่อยืนยันแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การพิจารณา คือ เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ด้านการบริหาร เป็นบุคคลที่รับผิดชอบงานด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเป็นผู้ที่ประเมินสถานศึกษาเกี่ยวกับระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษา จำนวน 2 แห่ง แต่ละแห่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คนและครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานนิเทศของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบในการนิเทศภายในแบบสอนแนะ

3.2 แบบประเมินเพื่อยืนยันแนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ
2. สร้างแบบประเมิน โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวของลิเคอร์ท ครอบคลุมแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ
3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา และรูปแบบของแบบประเมิน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
4. นำแบบประเมินที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกันที่ตรวจแบบสอบถาม
5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้ง ก่อนดำเนินการจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเดินทางศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศ

แบบสอนแนะของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

4.2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น เพื่อนำส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประเมินแนวทางการพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะ

4.2.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

4.2.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมนำเสนอรายงานข้อมูลที่ได้จากการประเมิน สรุปผลการประเมินตามลำดับต่อไป

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ โดยทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices)

5.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ สมนึก ภัททิยธนี (2546) ตามรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศแบบสอน
และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศแบบสอน
และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศแบบสอน
และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศแบบสอน
และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง แนวทางพัฒนาการนิเทศแบบสอน
และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือได้แก่

6.1.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

6.1.2 การตรวจสอบอำนาจจำแนก โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

6.1.3 การตรวจสอบความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

6.2.2 คะแนนเฉลี่ย (μ) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

6.2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

6.3 ค่าดัชนี PNI แบบปรับปรุง (PNI modified) คำนวณข้อคำถามในแต่ละข้อโดยกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้(สุวิมล ว่องวาณิช, 2550)

ค่า PNI modified = (I-D)/D โดย

PNI modified หมายถึง ดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of Success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

5. สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศแบบสอนแนะแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ ด้านการดำเนินการ การนิเทศแบบสอนแนะ ด้านการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานการนิเทศแบบสอนแนะ ($\mu = 2.25$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 4.ด้านการประเมินและติดตามผลการนิเทศแบบสอนแนะ ($\mu = 2.16$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1. ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ ($\mu = 4.48$) ข้อ 4. ด้านการประเมินและติดตามผลการนิเทศแบบสอนแนะ ($\mu = 4.47$) และข้อ 3. ด้านการดำเนินการ การนิเทศแบบสอนแนะ ($\mu = 4.50$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2.ด้านการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานการนิเทศแบบสอนแนะ ($\mu = 4.44$)

2. การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า แนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.องค์ประกอบด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ มีตัวชี้วัด คือ (1) สร้างทีมงานที่มีคุณภาพ (2) ศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และ (3) กำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมาย 2.องค์ประกอบด้านการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานการนิเทศแบบสอนแนะ มีตัวชี้วัด คือ (1) วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน (2) สร้างความรู้และความเข้าใจให้กับผู้รับการนิเทศ (3) สาธิตวิธีการทำงานในประเด็นที่ทำการนิเทศ 3.

องค์ประกอบด้านการดำเนินการ การนิเทศแบบสอนแนะ มีตัวชี้วัด คือ (1) การบริหารการนิเทศแบบสอนแนะอย่างเป็นระบบ (2) การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงาน (3) การสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจในการนิเทศ และ 4. องค์ประกอบด้านการประเมินและติดตามผลการนิเทศแบบสอนแนะ มีตัวชี้วัด คือ (1) มีประเมินและตรวจสอบผลการนิเทศเป็นระยะ (2) มีการสรุปผลและนำผลการนิเทศไปใช้ในการพัฒนาต่อไป (3) รายงานผลการนิเทศแบบสอนแนะ ซึ่งผลการประเมินแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) และองค์ประกอบด้านการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงาน การนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) องค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้อย่างมากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) และองค์ประกอบด้านการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงาน การนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching)

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา อย่างถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการดำเนินการ การนิเทศแบบสอนแนะ ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการนำเทคนิคและวิธีการนิเทศที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศแบบสอนแนะ และองค์ประกอบด้านการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานการนิเทศแบบสอนแนะ ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการนิเทศทุกครั้ง องค์ประกอบด้านการประเมินและติดตามผลการนิเทศแบบสอนแนะ ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ร่วมกันสรุปจุดเด่นจุดด้อยและนำผลการนิเทศแบบสอนแนะนำมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานพัฒนางานต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพากร กิ่งมิ่งแธ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการนิเทศแบบสอนแนะ มี 3 องค์ประกอบหลัก 10 องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบที่ 1 การเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การสร้างองค์ความรู้

(2) การสร้างทีมงาน (3) การมีองค์ประกอบของทีมงานคุณภาพ (4) การจัดทำข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา (5) การวางแผนและเครื่องมือการนิเทศ องค์ประกอบที่ 2 การดำเนินการนิเทศแบบสอนแนะ มี 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (2) การให้ ผู้รับการนิเทศประเมินการทำงานของตนเอง และ (3) การต่อยอดประสบการณ์ และ องค์ประกอบที่ 3 การสรุปผลการนิเทศแบบสอนแนะ มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การประเมินและสรุปผลการนิเทศแบบสอนแนะ และ (2) การวางแผนการนิเทศแบบสอนแนะครั้งต่อไป ซึ่งได้ ผ่านการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการนิเทศแบบสอนแนะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย มากที่สุด คือ การเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ รองลงมา คือ การดำเนินการนิเทศแบบสอนแนะ ส่วนต่ำสุด คือ การสรุปผลการนิเทศแบบสอนแนะ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การทำความเข้าใจสภาพการทำงานวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนา และระดับความสามารถของผู้รับการนิเทศ องค์ประกอบด้านการประเมินและติดตามผลการนิเทศแบบสอนแนะตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ติดตามการสอนแนะจนแน่ใจว่าผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์โดยแท้จริง และองค์ประกอบด้านการดำเนินการการนิเทศแบบสอนแนะ ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการนำเทคนิคและวิธีการนิเทศที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศแบบสอนแนะ และมีการสร้างเครื่องมือในการนิเทศอย่างหลากหลายและมีความเหมาะสม ตามลำดับ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบด้านการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานการนิเทศแบบสอนแนะ ตัวชี้วัดที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การบอกลักษณะงานที่จะนิเทศแก่ผู้รับการนิเทศอย่างชัดเจน และผู้รับการนิเทศมีความรู้ความเข้าใจในแบบการนิเทศติดตามเรื่องที่ต้องการพัฒนามาก่อนที่จะได้รับการนิเทศ สอดคล้องกับ สุนีย์ ดอกดวง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการนิเทศภายในแบบสอนแนะ

สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า แนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 องค์ประกอบด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) มีการสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ ทีมงานหรือคณะทำงานมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการเป็นผู้นิเทศ ร่วมกันกำหนดนโยบาย แผนงาน ปฏิทินการปฏิบัติงานโครงการในการพัฒนา.ศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา กำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมาย มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และมีการจัดสรรงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือในการนิเทศอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2557) ได้เสนอว่า แนวทางพัฒนาการเตรียมการนิเทศ มีดังนี้ มีการสร้างองค์ความรู้ สร้างทีมงาน องค์ประกอบของทีมงานพัฒนาคุณภาพ การจัดทำข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อใช้ในกระบวนการให้การสอนแนะ และสร้างแผนการนิเทศและเครื่องมือการนิเทศ

2.2 องค์ประกอบด้านการกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน มีปฏิทินการปฏิบัติงานสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับผู้รับการนิเทศ ผู้รับการนิเทศ มีความรู้ความเข้าใจในแบบการนิเทศ ติดตามเรื่องที่ต้องการพัฒนาก่อนที่จะได้รับการนิเทศ มีการสาธิตให้ผู้รับการนิเทศดูก่อนการลงมือปฏิบัติจริง บอกวิธีแก้ปัญหาเมื่อพบปัญหาในการนิเทศ ให้เวลาในการนิเทศอย่างเพียงพอ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ได้รับจากการนิเทศแบบสอนแนะสอดคล้องกับกิตติ บุญปรง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูคณิตศาสตร์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า แนวทางพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูคณิตศาสตร์ของสถานศึกษาด้านการเตรียมการก่อนการสอนแนะประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ (1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและกำหนดประเด็นพัฒนา (2) สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ การนิเทศแบบสอน (3) สร้างทีมงานพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะ (4) จัดทำข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการสอนแนะ และ (5) สร้างแผนการนิเทศและเครื่องมือ การนิเทศแบบสอนแนะ แนวทางพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูคณิตศาสตร์ของสถานศึกษา ด้านการดำเนินการสอนแนะประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ (1) จัดทำคู่มือการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูคณิตศาสตร์ (2) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูคณิตศาสตร์

ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและ (3) ร่วมมือกันวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูคณิตศาสตร์

2.3 องค์ประกอบด้านการดำเนินการ การนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) การบริหารการนิเทศแบบสอนแนะอย่างเป็นระบบ มีการกระตุ้นให้เกิดความสนใจและให้ความร่วมมือกับการนิเทศแบบสอนแนะ มีการแนะนำหรือจัดให้มีพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือดูแลเมื่อจำเป็น การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้รับการนิเทศ ในขณะที่ทำการนิเทศแบบสอนแนะ การสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจในการนิเทศ มีการนำเทคนิคและวิธีการนิเทศที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศแบบสอนแนะและมีการสร้างเครื่องมือในการนิเทศอย่างหลากหลายและ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดของ Blanchard และ Thacker (2004) การนำแนวคิดกระบวนการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) และการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการนิเทศ จึงช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับ ชนิพรณ จาติเสถียร (2557) ได้ศึกษา เรื่อง การสอนแนะทางปัญญาเพื่อพัฒนาครู พบว่า การสอนแนะทางปัญญาเป็นกระบวนการช่วยให้เกิดการพัฒนากระบวนการคิด ทำให้ผู้ได้รับการสอนแนะมีวิธีการพัฒนาตนเองที่นำไปสู่การชี้นำตนเอง อีกทั้งเป็นการสร้างพลังอำนาจให้แก่ผู้รับการสอนแนะ โดยช่วยให้ค้นพบว่าตนเองมีพลัง มีความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง อีกทั้งเกิดความมั่นใจและความเชื่อมั่นว่า ตนเองสามารถที่จะคิดพัฒนาและปรับเปลี่ยนตนเองได้ทำให้การพัฒนาที่เกิดขึ้นมีความคงทนและเกิดความยั่งยืนทั้งยังสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน

2.4 องค์ประกอบด้านการประเมินและติดตามผลการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) มีประเมินและตรวจสอบผลการนิเทศเป็นระยะ มีการสังเกตการรับรู้และทดสอบความเข้าใจของผู้รับการนิเทศเป็นระยะ กระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศทำงานด้วยตนเองทันทีที่ได้รับการนิเทศแบบสอนแนะ มีการสรุปผลและนำผลการนิเทศไปใช้ในการพัฒนาต่อไป มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันความรู้กันตลอดเวลา จนเกิดทีมงานหรือคณะทำงานที่มีความเชี่ยวชาญมีความรู้ที่หลากหลายจนได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องและมีรายงานผลการนิเทศแบบสอนแนะเผยแพร่ต่อสาธารณชน สอดคล้องกับจริยา แต่งอ่อน (2559) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกแบบ โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยผู้บริหาร รองลงมา คือ รูปแบบการนิเทศภายใน

สถานศึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ค่าประสิทธิสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก

7. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนสามารถถอดบทเรียนของสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม ด้านการนิเทศการศึกษารวมไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน/ท้องถิ่น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลการพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดนิเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้

1.3 ครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรศึกษาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน เพื่อจะได้นำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง ครบถ้วนตามขั้นตอนซึ่งจะนำไปสู่การนิเทศการสอนที่มีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้การพัฒนาแนวทางการนิเทศการศึกษาสำหรับสถานศึกษา ในสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่แตกต่างกัน

2.2 ควรวิจัยประสิทธิผลการนำแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ สำหรับครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ไปใช้

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง

8. เอกสารอ้างอิง

- กิตติ บุญปรุง. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับครูคณิตศาสตร์ของ สถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- จริยา แดงอ่อน. (2559). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชนิพรรณ จาติเสถียร. (2557). การพัฒนากระบวนการฝึกอบรมครูประจำการ ด้านการประเมินเด็กปฐมวัย
โดยใช้จิตตปัญญาและการชี้แนะทางปัญญา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ดารุณบุตรพรหม. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 อำเภอธัญบุรี (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ทิพากร กิ่งมิ่งแฮ. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปฎิวัติแก้วรัตน์. (2558). รูปแบบการนิเทศงานวิชาการภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปริญญาโท
ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ปนัดดา หมอยา และ .ธรินธร นามวรรณ (2561) การพัฒนาระบบการนิเทศแบบสอนแนะในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสกลนคร ปีที่ 15 ฉบับที่ 69 เมษายน – มิถุนายน หน้า 52 - 61
- ยุพิน ยืนยง. (2553). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพการวิจัยใน
ชั้นเรียนของครูเขตการศึกษา 5 นครราชสีมาเขตกรุงเทพมหานคร (ปริญญาโทมหาบัณฑิต).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วิชชุดา เขียวชะอุ่ม. (2561). การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตที่หลวงแจ่งจาม (การ
ค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศุภวรรณ สัจจิตบูล (2560) แนวคิดการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสาร
มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ, 37 (1): 203-
222

- สุนีย์ ดอกดวง. (2560). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในแบบสอนแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2559) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ชูมนม สหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สมนึก ภัททิยธนี. 2546. การวัดผลการศึกษา.พิมพ์ ครั้งที่4. กทมสินธุ์ : ประสานการพิมพ์
- หน่วยศึกษานิเทศก์ (2562) คุณภาพของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.
- อารี บัวแฝง (2563) การนิเทศการศึกษามีความสำคัญอย่างไร
- <https://www.gotoknow.org/posts/212757>
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (2552). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2562.
- จาก<http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>
- Blanchard, N.P. and Thacker, W.J. (2004) Effective Training: Systems, Strategies, and Practices. 2nd Edition, Pearson Education, India.